

Škola: **OŠ Samobor**

Školska godina: 2022./2023.

Učiteljice: J. Cvek Barković, A. Matijašić, N. Markuš, M. Mužanić, N. Vrbančić

Razredni odjeli: 5. – 8.

KRITERIJI VREDNOVANJA
za predmet Hrvatski jezik

Vrednovanje procesa učenja i ostvarenosti ishoda označava postupke prikupljanja i analiziranja informacija te donošenja profesionalnih procjena o učeničkome učenju i rezultatima učenja.¹
Razina usvojenosti ishoda vrednuje se na temelju razine usvojenosti ishoda i podishoda propisanim *Nacionalnim kurikulumom nastavnog predmeta Hrvatski jezik*.

U nastavi Hrvatskoga jezika pratimo:

a) **jezik i komunikacija:** motiviranost, redovitost i rad; uočavanje jezičnih zakonitosti; obogaćivanje rječnika, razumijevanje jezičnih pojava i njihovu primjenu u svakodnevnom životu; povezivanje jezičnih pojmoveva i pojava; samostalno zaključivanje i suodnosne veze s drugim nastavnim područjima i predmetima, način učenikova izražavanja, iznošenja činjenica, misli i stavova; poštivanje pravogovorne, pravopisne i gramatičke norme; motiviranost i sudjelovanje u radu, bogatstvo rječnika

b) **književnost i stvaralaštvo:** razumijevanje i uočavanje elemenata zadanih nastavnim programom, interpretaciju i aktualizaciju književnoga djela; razvijanje kulture čitanja, gledanja i slušanja umjetničkoga djela, raspravljanja, kritičkog mišljenja i uvažavanja različitih stavova

d) **mediji i kultura:** poznавanje pojmoveva iz medijske kulture, pisana provjera razumijevanja filmskog djela, usmena provjera razumijevanja filmskog djela.

Vrednovanje se provodi u skladu s *Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnim i srednjim školama* te preporukama i naputcima Ministarstva znanosti i obrazovanja u nastavi na daljinu te drugim oblicima nastave:

- usmeno provjeravanje: može se provoditi na svakom satu bez najave u skladu s Pravilnikom o izmjenama i dopuni Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnim i srednjim školama
- pisano provjeravanje: u skladu s Pravilnikom o izmjenama i dopuni *Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnim i srednjim školama*, najmanje 4 provjere u nastavnoj godini; najmanje 2 školske zadaće.

¹Prema *Smjernice za vrednovanje procesa i ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda u osnovnoškolskome i srednjoškolskome odgoju i obrazovanju* Projekt Podrška provedbi Cjelovite kurikularne reforme (CKR)

HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA			
RAZINA USVOJENOSTI			
DOVOLJNA	DOBRA	VRLO DOBRA	ODLIČNA
<ul style="list-style-type: none"> • djelomično usvojeni nastavni sadržaji • prepoznaće i razlikuje jezičnu pojavu, ali ju vrlo rijetko uporabljuje • naučene nastavne sadržaje djelomično pamti i reproducira, ali ih ne primjenjuje • često grijesiti, ne uočava pogreške • osjećaj za jezik nije dovoljno razvijen • katkad je koncentriran i zapisuje bilješke • uočljiva je nesamostalnost u radu • traži stalnu pomoć i prihvaća savjete • vrlo rijetko piše domaće zadaće • ne koristi se drugim izvorima znanja • često grijesiti u izgovoru glasova i naglašavanja riječi • teško se izražava u različitim situacijama • vrlo oskudan rječnik • uz pomoć oblikuje gorovne poruke • rijetko sudjeluje u gorovnim vježbama 	<ul style="list-style-type: none"> • jezične sadržaje usvojio većim dijelom • uočava jezičnu pojavu, točno definira, ali primjenjuje s pogreškama • naučeno pamti i reproducira, ali ne redovito • teže povezuje sadržaje unutar predmeta • sposobnosti jezikoslovnoga mišljenja su na prosječnoj razini • zanimanje za jezično područje je povremeno • na satima je aktivnost promjenjiva • rijetko uočava svoje i tuđe pogreške • uz pomoć uočava i istražuje jezične pojave • katkada zaboravlja domaće zadaće, a u napisima ima pogrešaka • ponekad grijesiti u izgovoru glasova i naglašavanja riječi • izražava se na prosječnoj razini • priča, prepričava i opisuje uz pomoć učitelja • djelomično točno izražava tekst • rjeđe sudjeluje u gorovnim vježbama 	<ul style="list-style-type: none"> • s razumijevanjem i skoro u potpunosti usvaja jezične sadržaje • naučene sadržaje primjenjuje većinom bez pogrešaka, daje naučene primjere • pokazuje interes za nove jezične sadržaje, na satu sudjeluje u obradi • ima razvijenu sposobnost analize i sinteze jezičnih pojava • pokazuje samostalnost i odgovornost u istraživanju novih pojava • uz poticaj istražuje jezične pojave i izvodi pravila koja uspješno primjenjuje • redovito piše zadaće s malo pogrešaka • često uočava i ispravlja svoje i tuđe jezične pogreške u usmenom i pisanim izrazu • spretno se izražava i ima bogat rječnik • samostalno priča, prepričava i opisuje • poruku oblikuje pravilno i razumljivo • doživljaj teksta točno izražava gorovom i glumom • priprema i kvalitetno izvodi gorovne vježbe • visok stupanj usvojenosti pravopisnoga i gramatičkoga gradiva, čitkim slovopisom, te zakonitostima organiziranja i oblikovanja različitih vrsta pisanih tekstova 	<ul style="list-style-type: none"> • nastavne sadržaje usvojio u potpunosti • lako i s razumijevanjem usvaja nove jezične sadržaje • pokazuje izrazit interes za jezične sadržaje • aktivan je na satu, sudjeluje u obradi novih sadržaja, daje primjedbe i vlastite primjere • samostalno izvodi pravila, usvojeno znanje primjenjuje ispravno i točno u pisanim i usmenim izražavanju • razlikuje bitno od nebitnoga, uočava ključne pojmove • uočava i ispravlja vlastite i tuđe pogreške • točan i precizan u vježbama raščlambe i otklanjanja pogrešaka • samostalno istražuje nove gramatičke pojave i izvodi pravilo • redovito, samostalno i točno piše i rješava domaće zadaće • pravilno izgovara glasove i naglašava riječi • lako se izražava i ima izrazito bogat rječnik • doživljaj teksta izrazito vješto i točno izražava gorovom i glumom • vrlo rado priprema gorovne vježbe i kvalitetno ih izvodi • svoju gorovnu poruku oblikuje potpunom i pravilnom rečenicom • s lakoćom i vrlo uspješno samostalno priča, prepričava i opisuje • logičnu i emocionalnu izražajnost pokazuje u svim oblicima gorovnih vježbi • pokazuje vrlo visok stupanj usvojenosti pravopisnoga i gramatičkoga gradiva, čitkim slovopisom, te zakonitostima organiziranja i oblikovanja različitih vrsta pisanih tekstova • pismeni sastavci sadržajno razrađeni, točno napisani, kompozicijski utemeljeni, zanimljivi, kreativni, maštoviti • uspješno piše po diktatu, odgovara na pitanja, samostalno i točno stvara rečenice • teži usavršavanju svoga pisanoga izraza

<ul style="list-style-type: none"> • čini veće pravopisne, gramatičke i stilske pogreške • ne poznaje zakonitosti organizacije teksta • pismeni sastavci su logički nepovezani • potrebna je stalna pomoć 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabljuje nestandardne riječi • djelomična usvojenost pravopisne i gramatičke norme, te djelomična ovlađanost zakonitostima organizacije i oblikovanja različitih vrsta tekstova • potrebna je pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> • uspješan je pri pisanju diktata, odgovora i samostalno napisanih rečenica • uredan je 	
---	---	--	--

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

RAZINA USVOJENOSTI			
DOVOLJNA	DOBRA	VRLO DOBRA	ODLIČNA
<ul style="list-style-type: none"> • površno interpretira tekst uz učiteljevu pomoć • prepoznaće neke književnoteorijske pojmove, primjenjuje ih uz poticaj i pomoć • na satima sudjeluje u interpretaciji samo na poticaj • teže doživljava tekst i njegov dublji smisao • djelomice razvijene sposobnosti primanja i razumijevanja pročitanoga djela • uz pomoć učitelja uočava neke vrijednosti djela • dnevnik čitanja je manjkav • ne pokazuje zanimanje za čitanje • teže otkriva slojeve pročitanoga djela • pročita tek nekoliko djela jer mora 	<ul style="list-style-type: none"> • djelomično usvaja i primjenjuje književnoteorijske pojmove • razumije pročitani tekst i katkad sudjeluje u interpretaciji • uz pomoć učitelja iznosi osobna zapažanja • raščlambene i perceptivne sposobnosti su na prosječnoj razini • povremeno traži pomoć učitelja ili ostalih učenika • čita samo zadano • ne koristi se dodatnim izvorima znanja • uglavnom ima razvijene receptivne, raščlambene i interpretativne sposobnosti • književno djelo reagira emocionalno, ali ne može izraziti osjećaj i doživljaj • uz pomoć učitelja interpretira pročitano djelo • primjenjuje književnoteorijske pojmove na prosječnoj razini • naučeno primjenjuje djelomično • dnevnik čitanja je prosječan • katkad se kritički osvrće na pročitano djelo • lektiru pročita većim dijelom 	<ul style="list-style-type: none"> • skoro u potpunosti samostalno interpretira pročitani tekst • uspješno usvaja i primjenjuje književnoteorijske pojmove • ima razvijene raščlambene i perceptivne sposobnosti • ima razvijen kritički stav i argumentirano ga zastupa • samoinicijativan je i kreativan • rado sudjeluje u interpretaciji teksta i otkriva prenesena značenja • često koristi i druge izvore znanja • ima razvijene interpretativne i raščlambene sposobnosti • prosuđuje i kritički se osvrće na pročitano djelo • većinu književnih pojmove zna primjeniti na pročitana djela • sudjeluje u interpretaciji • vodi dnevnik čitanja • uočava značenja djela • otkriva poruke i višeslojnost umjetničkoga djela • na satu je aktivan • čita propisanu lektiru 	<ul style="list-style-type: none"> • samostalno interpretira pročitani tekst • potpuno usvaja književnoteorijske pojmove, prepoznaje ih u tekstu i zna se njima koristiti u usmenom i pisanim izrazu • argumentirano brani postavljene teze tijekom interpretacije književnoga teksta • izvrsno povezuje stečeno znanje na nove tekstove • kritički se osvrće na pročitani tekst • ima razvijene prosudbene sposobnosti • kreativan je i samostalan • lako pronalazi rješenja za postavljene zadatke • na satima uvijek aktivno sudjeluje u interpretaciji novih tekstova • čita više od zadanih • služi se i ostalim izvorima znanja • ima vrlo razvijene receptivne, raščlambene i interpretativne sposobnosti • zna prosuditi i kritički se osvrnuti na pročitano djelo • znanje o književnim pojmovima je na najvišoj razini i primjenjuje ga na lektirna djela • redovito čita i sudjeluje u interpretaciji • iscrpljivo vodi dnevnik čitanja • otkriva preneseno značenje pročitanih djela • ističe se u otkrivanju poruka i karakterizaciji likova te argumentirano brani svoje teze tijekom interpretacije • ima sposobnost uočavanja izražajnosti pjesničkoga jezika • čita i interpretira i više djela nego ih je zadano • traži pomoć u stručnoj literaturi

MEDIJI I KULTURA			
RAZINA USVOJENOSTI			
DOVOLJNA	DOBRA	VRLO DOBRA	ODLIČNA
<ul style="list-style-type: none"> • sposobnosti za komunikaciju s medijima slabo su razvijene • prepoznaće samo elementarne pojmove • znanje o medijskoj kulturi na početnoj je razini • interes i aktivnosti su minimalne 	<ul style="list-style-type: none"> • djelomično usvojeni ključni pojmovi • komunicira s medijima na prosječnoj razini • na poticaj se uključuje u raspravu i komentare o filmu, kazališnom djelu... • slabije povezuje stečeno znanje sa sadržajima ostalih sastavnica hrvatskoga jezika • interes je promjenjiv 	<ul style="list-style-type: none"> • usvaja ključne pojmove i primjenjuje ih u novim situacijama • razvijene su sposobnosti za komunikaciju s medijima • na poticaj stvara medijske sadržaje • prati dostignuća u medijima • povezuje sadržaje unutar medijske kulture (film, kazalište...) • u skupini priprema prezentacije, plakate... 	<ul style="list-style-type: none"> • u potpunosti usvojio ključne pojmove te ih primjereno i s lakoćom primjenjuje • ima vrlo razvijene sposobnosti za komunikaciju s filmom, radijem, televizijom, tiskom, stripom, računalom... • samoinicijativno stvara nove medijske sadržaje • osobito je aktivan na satima interpretacije filma • sposoban je kritički prosuditi o filmskom djelu • lako i uspješno povezuje sadržaje iz medijske kulture sa sadržajima iz ostalih sastavnica hrvatskoga jezika i drugih predmeta • samostalno priprema prezentacije i plakate te ih uvjerljivo komentira

OBLCICI VREDNOVANJA		
VREDNOVANJE ZA UČENJE	VREDNOVANJE KAO UČENJE (vršnjačko vrednovanje i samovrednovanje)	VREDNOVANJE NAUČENOGLA
argumentirane rasprave promatranje rješavanje problema posteri pitanja radi provjere razumijevanja domaće zadaće kratke pisane provjere izlazne kartice grafički organizatori znanja razmjena informacija o učenju i rezultatima učenja	trominutna stanka (samo)procjena uradaka lista za procjenu rubrike	pisane provjere usmeno ispitivanje analiza mape radova opažanje izvedbe učenika procjena rasprave u kojoj sudjeluje učenik analiza učeničkih radova

VREDNOVANJE NAUČENOG

Bodovna ljestvica za vrednovanje zadataka objektivnog tipa (pisane provjere):

89 – 100 % riješenih zadataka – odličan (5)

76 – 88 % riješenih zadataka – vrlo dobar (4)

61 – 75 % riješenih zadataka – dobar (3)

50 – 60 % riješenih zadataka – dovoljan (2)

do 49 % riješenih zadataka – nedovoljan (1)

- diktat:

a) 1 - 2 pogreške – odličan (5)

b) 3 - 4 pogreške – vrlo dobar (4)

c) 5 – 7 pogrešaka – dobar (3)

d) 8 - 10 pogrešaka – dovoljan (2)

e) Više od 10 pogrešaka – nedovoljan (1)

U nastavi **jezika i komunikacije** vrednuje se:

razumijevanje i primjena jezičnih zakonitosti te:

- u reproduktivnome govoru, krasnoslovu, ocjenjuju se:
 - točnost reprodukcije
 - razgovjetnost
 - ritam, intonacija (primjena ortoepskih pravila)
 - primjerena mimika, gesta (interpretativnost).
- u diskurzivnome, raspravljačkome produktivnome govoru ocjenjuje se:
 - struktura: uvod – zadobivanje naklonosti, upoznavanje sa sadržajem, izlaganje – izlaganje teme, tvrdnja, dokazivanje, pobijanje alternativnih tvrdnji zaključak – sažetak teze, efektnost samoga kraja
 - logički slijed rečenica u tekstu
 - razgovjetnost
 - ritam, intonacija
 - primjerena mimika, gesta
 - uporaba najavljenog jezičnog idioma (standardni jezik, dijalekt, žargon...).
- u priopvjednome reproduktivnome ili produktivnome govoru ocjenjuje se:
 - struktura: uvod – zaplet – vrhunac – rasplet
 - logički slijed rečenica u tekstu, zasnovan ponajprije na temporalnoj „logici“
 - razgovjetnost, jasnoća - ritam, intonacija
 - primjerena mimika, gesta
 - uporaba najavljenog jezičnog idioma (standardni jezik, dijalekt, žargon...).

Za svaki element učitelj daje do 2 boda: 0 – učenik nije zadovoljio kriterij, 1 - učenik je djelomično zadovoljio kriterij, 2 – učenik je većinom ili u potpunosti zadovoljio kriterij.

Školska zadaća: učenici pišu školsku zadaću u bilježnicu Zadaćnicu (ŠZ) - učenici, prema dogovoru s učiteljicom, mogu donijeti još jednu Zadaćnicu za pisanje ostalih zadataka otvorenoga tipa – vezani tekst (VT) - vrednuje se pisanje zadatka otvorenoga tipa: osvrta, problemskog članka, vijesti, komentara, pročitanosti djela za cjelovito čitanje, zadatka za stvaralačko prepričavanje i drugih zadataka otvorenoga tipa ovisno o temama iz jezičnog izražavanja ili kao zadatak vezan uz aktualnu temu ili problematiku u društvu u skladu s dobi učenika- vrednovanje se za sve zadatke provodi prema istim kriterijima.

Vrednuju se sljedeće sastavnice:

- kompozicija i sadržaj – kompozicija i sadržaj
- jezik i stil – rječnik i stil, slovnica, pravopis
- izgled sastavka – razvidnost kompozicije, slovopis i čitljivost sastavka.

Sve sastavnice osim slovopisa i čitljivosti sastavka nose do dva boda, a slovopis i čitljivost sastavka po 1 bod (0 – učenik ne rabi rukopisna pisana slova, ne može se utvrditi točnost u oblikovanju slova; 1 - učenik rabi rukopisna pisana slova, može se utvrditi točnost u oblikovanju slova; 0 – sastavak nije čitljiv, 1 – sastavak je čitljiv).

BODOVNA LJESTVICA:

- 14 – 12 bodova – odličan (5)
- 11 – 9 bodova – vrlo dobar (4)
- 8 – 5 bodova – dobar (3)
- 4 – 2 boda – dovoljan (2)
- 1 bod – nedovoljan (1)

U nastavi **književnosti i stvaralaštva** vrednuje se:

- razumijevanje, analiza, interpretacija i primjena naučenog tj. pročitanog.
 - učenici na početku školske godine dobivaju popis djela za cjelovito čitanje
 - pročitanost i razumijevanje djela vrednuje se uglavnom krajem tekućega mjeseca u dogovoru s učenicima
 - ocjena je ukupnost pisanog i usmenog (na satu interpretacije) jezičnog izražavanja. U slučaju iznimnog zalaganja na satu, donošenja zanimljivosti, samostalne i pripreme izvan zadataka, učenik može dobiti i motivirajuću ocjenu iz drugih područja (dodatno, uz ocjenu iz književnosti i stvaralaštva).
 - specifični zadatci interpretacije pojedinog djela mogu biti raznoliki npr.:
 - a) pitanja i odgovori
 - b) osvrta
 - c) parlaonica
 - d) strip
 - e) referat
 - f) kviz
 - g) skupni rad
 - h) dnevnik čitanja
 - i) dramatizacija
 - j) prezentacija (računalna, poster, slikovnica ili neki drugi oblik omiljen učeniku po prethodno zadanim kriterijima za predstavljanje).
 - k) pisana provjera pročitanosti djela za cjelovito čitanje.
- U svakome polugodištu predviđena je po jedna provjera čitanosti.

U nastavi **medija i kulture** vrednuje se:

razumijevanje, analiza, interpretacija i primjena temeljnih pojmoveva medija, filma, radija, stripa i tiska te tekstne vrste različitih funkcionalnih stilova od administrativnog i popularnoznanstvenog do novinarsko-publicističkog.

U reproduktivnome govoru, dramskom tekstu, ocjenjuju se:

- uvjetna točnost reprodukcije (moguća je djelomična improvizacija)
- razgovjetnost
- ritam, intonacija
- primjerena mimika, gesta.

Vrednovanje samostalnih učeničkih radova (plakata i računalnih prezentacija) prema E. Nimac, prof. – Vrednovanje postignuća učenika u skupnome radu.

1. PLAKAT

- naslov

- navedeni samo osnovni pojmovi bez objašnjenja

- čitljivost: mora biti napisan urednim rukopisom ili na računalu

- eventualne ilustracije moraju biti također vidljive iz zadnje kluge

- dimenzije standardne, dimenzije hamer papira, ne skraćivati niti produžavati papir

- treba sadržavati naslov, izvore i literaturu kojom se učenik služio te ime i prezime predstavljača, autora.

Čitljivost plakata na udaljenosti od 1 do 2 m.

Optimalna količina sadržaja.

Naslov.

Točnost sadržaja.

Prikazani bitni podaci.

Tekstualni sadržaj u natuknicama.

Napisan jezično točno.

Bitno naglašeno bojom, veličinom i/ili grafičkom oznakom.

Vizualni sadržaji funkcionalno i sadržajno povezani s tekstrom.

Navedeni podaci o autorima i godina izrade.

Kriteriji za brojčano ocjenjivanje plakata:

5 (odličan) ostvarene sve komponente.

4 (vrlo dobar) ostvareno 9 komponenti.

3 (dobro) ostvareno 7 ili 8 komponenti

2 (dovoljan) ostvareno 4, 5 ili 6 komponenti.

1 (nedovoljan) plakat nije predan ili je ostvareno manje od 4 komponente.

2. RAČUNALNA PREZENTACIJA

- treba sadržavati naslov
- biti jezično točna
- čitljivost: uz naslov trebaju biti navedeni samo osnovni pojmovi bez objašnjenja, grafički jasna, pregledna i čitljiva
- može sadržavati i fotografije, ilustracije ili dio filma povezanog s temom
- treba sadržavati literaturu kojom se učenik služio kao i izvore te ostala sredstva i pomagala
- ime i prezime.

Predstavljeno je u zadanom vremenu.

Predstavljanje ima odgovarajuću strukturu: uvod, razradu i zaključak.

Predstavljanje je optimalno glasno, jasno i razumljivo.

Predstavljanje je tečno i samostalno.

Moguće jezične pogreške u govoru su samostalno ispravljene.

Neverbalna komunikacija je odgovarajuća (okrenut prema publici, pogled upućivan publici). Naglašeno je ono što je posebno važno (postavljanjem pitanja i/ili davanjem zadataka slušateljima i/ili sažimanjem). Odgovoreno je na pitanja slušatelja.

Prilikom ocjenjivanja razmatra se jesu li komponente neostvarene / djelomično ostvarene / potpuno ostvarene.

Kriteriji za brojčano ocjenjivanje:

5 Potpuno je ostvareno 6, 7 ili 8 komponenti. Nijedna nije neostvarena.

4 Potpuno je ostvareno 4 ili 5 komponenti. Nijedna nije neostvarena.

3 Potpuno su ostvarene 2 ili 3 komponente. Nijedna nije neostvarena.

2 Najviše 4 komponente nisu ostvarene.

1 Nije ostvareno 5 ili više komponenti.

Zaključna ocjena iz predmeta Hrvatski jezik nije aritmetička sredina svih ocjena te je rezultat formativnog i sumativnog vrednovanja. Vrednovanje je primjenjivo u sva tri modela nastave (A, B, C).